

NÄR DE FÖRSTA STRUTSBÖCKERNA KOM TILL ETT SKOLBIBLIOTEK.

– Va, den är ju på arabiska, utropade femtonåriga Mohammed och ryckte boken *Pojken som levde med strutsar* ur handen på bibliotekarien Kabara Selma Ali som just klivit in i den nybyggda skolbiblioteket.

Foto: Monica Zak

Hon hade kommit med bokbussen Bubisher som stannat utanför skolan och hon hade de första strutsböckerna och lärarhandledningarna i famnen.

Mohammed som lagt beslag på den första boken stirrade på omslaget, öppnade boken, bläddrade och började läsa. Han läste, koncentrerad, med halvöppen mun. Sen tittade han upp, tryckte boken mot bröstet och log brett och sade en gång till med förvåning i rösten:

– Den är ju på arabiska!

Dessutom handlade boken om Hadara, om den västsahariska pojken som växte upp bland djuren ute i öknen. Den hade han och alla andra barnen på biblioteket hört berättas av sina föräldrar och farföräldrar. Mohammed och hans högstadielklass hade veckans schemalagda timme i skolbiblioteket. Det är meningen att varje skola i de fem flyktinglägren ska ha en bibliotekstimme i veckan.

Alla skolorna har skolbibliotek eller håller på att bygga skolbibliotek. På varje skola finns det en lärare som ska vara skolbibliotekarie på heltid. Men än så länge har de flesta skolor ett skolbibliotek som är tomt. Det finns inga böcker.

Ett undantag är det här skolbiblioteket, det är förmodligen det finaste av alla som finns i lägren. Det ligger i högstadieskolan Simon Bolivar, ett internat, som ligger en bit ut i öknen utanför lägret Smara. Hela skolan och skolbiblioteket är finansierat av Venezuela. Biblioteket har böcker, ganska många böcker till och med, men varenda bok är på spanska. Eftersom eleverna har arabiskan som modersmål och läser spanska som främmande språk är det bara bilderböcker för småbarn och serietidningen de kan klara av att läsa.

När de nu ser att bibliotekarien Kabara från bokbussen kommer in

med strutsboken på arabiska vill alla läsa den. Lika stort intresse väcker lärarhandledningen till boken som hon har med sig, det är en handledning på 20 sidor som visar hur svenska elever arbetat med strutsboken, ritat, skrivit dikter och brev till Hadara och Hadaras son. Ett uppslag är fakta om strutsar.

Eftersom det blir dragkamp om handledningen delar skolans egen bibliotekarie Ahmed in eleverna i grupper så att de kan läsa tillsammans. De tittar mest på fotona, ett visar Hadaras son, ett annan är det enda foto som finns på Hadara, strutspojken själv. Men allra mest tittar de på fotot på tre blonda flickor som sitter uppflygna på en snödriva i Sverige och läser i var sitt ex av *Pojken som levde med strutsar*.

– Kan inte de här flickorna komma hit och hälsa på oss, säger flickorna och fnissar. Men då vill vi att de tar med sig lite snö också.

– Den här handboken kommer att inspirera både mig och lärarna på skolan att arbeta med boken om Hadara, sade skolans bibliotekarie Ahmed sedan han hade snabbläst handboken. Det är fascinerande att barn långt bort i ett annat land läser och tycker om en bok som utspelar sig här hos oss i öknen.

Efter en timme måste Kabara från bokbussen be att få tillbaka böckerna på arabiska.

– Nej, säger eleverna.

Den som protesterar mest högljutt är femtonåriga Mohammed.

– Böckerna är helt nya, förklarar Kabara, jag måste ta dem tillbaka till folkbiblioteket i Smara och stämpla dem och få in dem i systemet. Jag lovar att jag har böckerna om Hadara med mig när jag kommer nästa gång.

Utanför i sanden står den stora bok-

bussen Bubisher och väntar på oss. Den är fylld med böcker och gör schemalagda turer till skolorna i och utanför lägret Smara. Från bokbussen lånar man ut böcker till skolorna.

– När vi fick bussen trodde vi att skolbarnen skulle kunna gå in i bussen och låna. Det går kanske i Spanien eller Sverige. Men inte här. Det blev alldeles för trångt och hett inne i bussen. Därför tar vi med oss böcker in i klassrummen i stället och pratar om böckerna och lånar ut.

– Vi är alltid välkomna och våra besök är schemalagda.

Folk här trodde inte att det skulle gå att låna ut böcker till barn. De trodde att barnen skulle stjäla böckerna. Men det är märkligt, vi har nästan inte förlorat några böcker. Barnen lånar och tar hem. Och vi får tillbaka böckerna.

När skolbiblioteket är stängt och Ka-

mara gör sig beredd att gå till bokbussen och åka tillbaka till folkbiblioteket dyker två pojkar upp. Rykten om Hadarboken har nått dem. De vill låna.

– Inte än, säger Kamara. När jag kommer tillbaka nästa gång lovar jag att ni ska få låna.

– Snälla.

– Nej, det går inte. Ni får bara ha lite tålmod.

Besvikna lommar de två iväg.

När vi kommer fram till bussen pekar hon på de härliga målningarna på bussens sidor. En målning föreställer en kamel som läser. Kamara håller upp en av strutsböckerna framför kamelen och säger:

– Alla vill läsa den här boken nu. Till och med kamelerna.

Monica Zak
författare

Detta verk är licensierat under Creative Commons
Erlämnande-löskommersiella bearbetningar 2.5
Svenska licens. För att se en kopia av denna licens, besök
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/se/>
Verket har publicerats i www.globalantivett.se